

Norge trenger Skjold-klassen

Kommandørkaptein Olav Garvik

For mange av oss unge, pensjonerte offiserer kommer egentlig ikke Forsvarssjefens forslag om å kvitte seg med Skjold-klassen som noen stor overraskelse. Ved å kvitte seg med disse dyre fartøyene, kan tydeligvis Forsvaret spare enorme summer. Det som forbauser oss er imidlertid at Stortingets Forsvarspolitiske Utvalg konkluderte med at de ikke kunne overprøve Forsvarssjefens vurderinger. Hvorfor i all verden har vi da et Forsvarspolitisk Utvalg?

Dessverre har ikke Forsvaret kommet bort fra den tradisjonelle betegnelsen MTB for Skjold-klassen, noe som Hæren utnytter til det fulle med å vise til at MTB-operasjoner og –taktikk bare var aktuelt under den kalde krigen. Men Skjold-klassen er ikke noen konvensjonell MTB for den kalde krigen, men derimot et fartøy tilpasset de nyere formene for krigføring.

Våre siste MTBer, Hauk-klassen, var riktig nok bygget for den kalde krigens taktikk, hvor de skulle operere skjult i skjærgården for å forsvare landet mot en invasjon over sjøen. Derfor hadde blant annet disse fartøyene vanlige kommersielle radarsett som ikke ville røpe dem som militære fartøyer, men som samtidig reduserte fartøyenes kapasiteter i åpent farvann. Til tross for sine mangler, løste Hauk-klassen oppgavene for FN både i Gibraltar og utenfor kysten av Libanon på en utmerket måte.

Skjold-klassen er derimot bygget for også å operere i åpent farvann, og er derfor mye bedre egnet til FN- og NATO-opdrag utenfor den norske skjærgården. Dette er meget gode fartøyer for å bekjempe de truslene Norge og våre allierte kan stå overfor i fremtiden, og de er således ikke bygget for den kalde krigens operasjoner og taktikk. De er likevel fleksible nok til å følge mulige endringer i den militære situasjonen i våre egne områder.

Hvor mye kan så Forsvaret spare på å legge Skjold-klassen i opplag? Investeringskostnadene vil ikke kunne reduseres, slik at det kun er driftsutgiftene på rundt 200 millioner i året som kan spares. Kostnadene for NSM (Nytt sjømålsmissil/Naval Strike Missile) kan heller ikke reduseres vesentlig. Dette meget avanserte missilet ble utviklet for Skjold-klassen, på samme måte som Skjold-klassen ble utviklet for NSM. NSM skal også om bord på de nye fregattene, men til disse kunne vi egentlig kjøpt andre og billigere missiler fra utlandet. Prisen for hvert missil når NSM bare skal anskaffes til fregattene, blir tilsvarende høy. Med erfaringene fra Penguin-missilet er det innlysende at det med jevne mellomrom må skytes et visst antall missiler for å kontrollere at de fungerer. Uten Skjold-klassen må fregattene derfor skyte flere kostbare missiler. Salg til utlandet av Skjold-klassen og NSM vil dessuten være urealistisk når ikke engang det norske Forsvaret vil ha dem. Det trengs nemlig gode operative argumenter for å få andre land til å kjøpe norsk materiell på bekostning av deres egen forsvarsindustri.

Har vi så behov for Skjold-klassen? Uten Skjold-klassen vil vi i hovedsak bare ha EN fregatt til håndhevelse av norsk suverenitet i norske kyst- og havområder. Joda, vi skal få fem fregatter, men to av disse vil til enhver tid være inoperative på grunn av vedlikehold og opplæring. Så går det en fregatt til FN-operasjoner og en til deltakelse i NATO-styrken. Da blir det EN igjen til de nasjonale interessene. Og det er denne fregatten som skal gi styrke til Kystvaktens halvmilitære fartøyer. Uten en sterk marine i bakhånd, reduseres Kystvaktens styrke og evne til å ivareta norske interesser. Minerydderne er bygget for sakte fart i rolig farvann, og hovedvåpenet er sveipeutstyret. Disse fartøyene kan derfor stort sett ikke utføre andre oppgaver.

Så har vi jagerflyene, men de kan bare observere en kort tid, gi advarsler, eller bruke høyeffektive våpen. De har således minimal fleksibilitet i forhold til alle de forskjellige krisenivåene som Skjold-klassen kan håndtere.

Så når Norge har brukt 10-15 milliarder på å utvikle og anskaffe topp effektive våpen og fartøyer, tilpasset Forsvarets oppgaver etter at den kalde krigen tok slutt, forslår Forsvarssjefen å kaste dette på skraphaugen for å spare 200 millioner i året, eller 0,7 prosent av Forsvarsbudsjettet. Forstå det den som kan!